

Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025 (TSZR2025)

Szakmafejlesztési és szakmatámogatási rendszer működtetése Vas és Zala vármegyében (TSZR2025-4341)

HÍRLEVÉL

Kedves Olvasó!

Köszöntöm a Vas és Zala vármegyei Területi Szakmatámogatási Rendszer munkatársai nevében!

Legfrissebb hírlevelünkben a falu- és tanyagondnoki szolgáltatás közösségi alapú szervezésének lehetőségeit járjuk körül, kiemelve a helyi együttműködések szerepét. Bemutatjuk több intézmény bevált jó gyakorlatát, amelyek inspirációt nyújthatnak a hatékonyabb működéshez. Tájékoztató cikkünkben beszámolunk partnerünket érintően a feladatellátásban bekövetkezett változásokról. Tudósítunk egy, a Vas vármegyei foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési Paktum szervezésében megvalósult szakmai találkozóról is, ahol értékes tapasztalatcsere zajlott.

Tisztelettel: Ódor Richárd
a TSZR2025-4341
pályázat szakmai vezetője

Szerkesztő: dr. Buzuné Farkas Ildikó

Vas Zala
Területi Szakmatámogatási
Rendszer

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

A falugondnoki szolgálat közösségi alapú szervezése és működése

A falugondnoki szolgálat, mint közösségi erőforrás

A kistelepülések egyik legfontosabb erőforrása a közösség maga: a kapcsolatok, a helyben élők egymás iránti felelőssége, az apró mindennapi segítségnyújtások rendszere. A falugondnok személyes jelenlétre építő munkája különösen értékes Zalában, ahol sok apró településen az idősök aránya magas, a szolgáltatások elérése nehézkes, egyre több fiatal költözik el, ugyanakkor költözik be vidékre, újrakezdőként.

Jó gyakorlat és tapasztalat – A közösségi alapú működés, mint „többszereplős” rendszer

Egy zalai település példája megmutatja, hogy a falugondnoki szolgálat sikere azon múlik, mennyire széles az együttműködési háló, amelyre támaszkodni tud. A falugondnoknak egyszerre kell jelen lennie a település lakóinak mindennapjaiban és kapcsolatban lennie/maradnia a település intézményeivel, közösségeivel.

1. Szociális szolgáltatók

A helyi és térségi szociális intézményekkel való együttműködés alapvető. A falugondnok sokszor elsőként találkozik olyan helyzetekkel (romló egészségi állapot, elmagányosodás, lakhatási probléma), amelyek további beavatkozást igényelnek, szükségessé válik további szociális szolgáltatások elérésének biztosítása pl. nappali ellátásba való szállítás az idős személyek számára. De vannak olyan helyzetek, amikor már más típusú szolgáltatás igénybevételére lesz szüksége az ellátottnak, ezért fontos tudnia a falugondnoknak, tanyagondnoknak, hogy ki tud segíteni a szolgáltatásokhoz való hozzájutásban?

2. Egészségügyi szereplők

A házi orvos, a védőnő és a járóbeteg-szakellátás fontos partnerek. A falugondnok segíthet a lakosok szűrővizsgálatokról való tájékoztatásában, a vizsgálatokra eljutásban, gyógyszerek kiváltásában, de ezen túl kapcsolódási pontot is jelent.

3. Közigazgatás és önkormányzati intézmények

A falugondnok szerepe itt kettős: egyrészt segíti az ügyintézkést (iratok beadása, határidők betartása, információk eljuttatása), másrészt pedig jelzi az önkormányzat felé a felmerülő problémákat. A jegyzővel, hivatalnokokkal és a polgármesterrel való rendszeres, nyílt kommunikáció biztosítja, hogy a szolgálat valóban a település egészét szolgálja.

4. Óvoda és iskola

A falugondnok segítheti a bejárást a nevelési, oktatási intézményekbe, kapcsolatot tarthat az óvodapedagógusokkal, tanítókkal a gyermekek szállításával kapcsolatos kérdésekben pl. lesz-e olyan iskolai program, ami hatással lehet a szállítási időre? Részt vesz a gyermekvédelmi jelzési feladatokban. Segíthet abban, hogy az újonnan beköltöző családok könnyebben beilleszkedjenek.

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

5. Civil szervezetek, egyházak, helyi közösségek

A közösségi események, programok, önkéntes akciók szervezése a falugondnokkal közösen hatékonyabb és színesebb. A hagyományőrzés, a közösségi ünnepek, sportesemények vagy kulturális programok megvalósításában a helyi közösségek kiemelt partnerek.

6. Önkéntesek, fiatalok, beköltözők

A közösségi alapú falugondnokság egyik legnagyobb lehetősége az önkéntesek, közösségi szolgálatot teljesítő középiskolások bevonása. Velük együttműködve a szolgálat rugalmasabb és innovatívabb lehet.

Hogyan támogassa az önkormányzat a közösségi alapú falugondnoki működést?

1. Helyi konzultációs folyamat indítása, közösségi beszélgetések a szolgálat tervezésére:

- lakossági beszélgetések, fórumok, kérdőívek;
- a különböző korcsoportok és csoportok célzott megszólítása.

2. Együttműködési háló kialakítása és fenntartása:

- rendszeres kapcsolat a szociális, egészségügyi, oktatási, közigazgatási, civil és vallási szereplőkkel, közös munkacsoportok vagy informális egyeztetések.

3. A falugondnok szerepének megerősítése:

- ne csak végrehajtó legyen, hanem javaslattevő, szervező, közösségi „összekötő”;
- biztosítani kell képzéseken, találkozókra való részvételét.

4. Nyilvánosság és átláthatóság biztosítása:

- rendszeres tájékoztató a szolgáltatásról (online felületek, hírlevél, faliújság, falufórum, közmeghallgatás);
- a tevékenységek bemutatása képekkel, beszámolókkal, eredményekkel.

5. Önkéntesség és közösségi aktivitás ösztönzése:

- fiatalok bevonása helyi programok, közösségi események, környezetszépítő vagy szociális akciók szervezésébe;
- beköltözők integrációját segítő programok.

Összegzés

A falugondnokság egy olyan komplex, közösségi alapú szolgáltatás, amely akkor működik jól, ha nem csupán szakmai feladatokat lát el, hanem a falu egészének fejlesztését támogatja. A zalai kistelepülések számára ez a szervezeti és közösségi együttműködés hosszú távon élhetőbb környezetet, erősebb közösségi összetartást és aktív helyi életet hozhat létre.

Szeder-Kummer Mária

Zalai Falvakért Egyesület

szakmatámogatási (módszertani) munkatárs

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

BELÜGYMINISZTERIUM

MAGYAR MÁLTAI
SZERETETSZOLGÁLAT

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

Jó szívvel ajánljuk olvasóink figyelmébe ezt a jó gyakorlatot bemutató írást, amely a falu- és tanyagondnoki szolgáltatás egyik mindennapi területén, a gyermekszállítás során felmerülő szülői panasz kezelésére fókuszál. A bemutatott intézményi gyakorlat jól példázta, hogyan lehet egy panaszos helyzetből építkező módon, a szolgáltatás minőségét erősítve előrelépni. Köszönjük a Nádásdi Evangélikus Diakóniai Központ intézményvezetőjének, Goda Ilonának, hogy az esetet, tapasztalatait és a válaszul adott alapos és gyakorlatias megközelítését megosztotta a szakmai közösséggel. Bízunk benne, hogy az ismertetett megoldás más szolgáltatók számára is inspirációt és hasznos kapaszkodót jelent.

I. A jó gyakorlat elnevezése, címe:

Párbeszédből partnerség

II. A jó gyakorlatot megvalósító szervezet neve és elérhetőségei:

Nádásdi Evangélikus Diakóniai Központ

Cím: 9915 Nádasd, Kossuth Lajos utca 66.

E-mail: diakonia.nadasd@lutheran.hu

III. A jó gyakorlat típusának megnevezése:

Együttműködés fejlesztés

IV. A jó gyakorlat megvalósításának helyszíne:

Falugondnoki szolgálat

V. A jó gyakorlat rövid összefoglalása

A Falugondnoki szolgálat többek között gyermekszállítást is végez. A gyerekek különböző családi és szocializációs háttérrel, eltérő személyiséggel rendelkeznek, ami miatt a szállítás során elsősorban magatartásbeli, viselkedési problémák adódtak. A falugondnok igyekezett megoldani a nehézséget, de sajnos sikertelenül és néhány szülővel - akinek a gyermeke érintett volt - konfliktus alakult ki, melyet a falugondnok már nem tudott kezelni.

A helyzet komplex megoldást igényelt, ezért - a probléma kezelésére, valamint prevencióssal jellegettel, hogy a jövőben megelőzzük a hasonló eseteket - cselekvési tervet dolgoztunk ki.

VI. A jó gyakorlat bemutatása

Első lépésként személyes megbeszélést kezdeményeztünk, ahova a gyermekszállításban érintett szülőket szeretettük volna meghívni. Sajnos a szülők különböző elfoglaltsága miatt ez nem valósult meg.

Mivel a személyes találkozást nem tudtuk megszervezni egy írásos tájékoztatót készítettünk, melyben a fontosabb ke-
reketek vázoltuk fel, kérve a szülők együttműködését, továbbá felhívtuk a figyelmet az esetleges következményekre. A tájékoztatóban megadtuk azokat az elérhetőségeket, melyeken keresztül fel tudják venni a kapcsolatot a Diakónia kompetens munkatársaival. A tájékoztatót megküldtük a szülőknek. A kiküldést követően egy szülő kereste meg a Diakóniát, jelezve, hogy úgy érzi, hogy közte és a falugondnok közötti konfliktus korábbi időre vezethető vissza, s ennek feloldásában kért segítséget.

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

Az érintett szülőknek felajánlottunk egy mediációs lehetőséget a falugondnokkal, - amit természetesen előzetesen egyeztetünk a munkatársunkkal -, a felkínált lehetőséggel élt az édesanya.

A mediáció segítette mind a két félnek jobban megérteni a másik aggodalmait, félelmeit, motivációit. A mediációt követően nőtt a bizalom a szülő és falugondnok között, ezzel a jövőbeli harmonikusabb együttműködés lehetőségét is megteremtve a felek között, illetve megakadályozta a folyamat eszkalálódását.

A mediációt követően elindult a falugondnok belső képzése:

- edukáció,
- készségfejlesztés: kommunikáció, problémakezelés, konfliktuskezelés.

VII. A jó gyakorlat alapvető célkitűzése

Elsődleges célunk a falugondnoki szolgáltatást igénybe vevők, kiemelten a gyermekszállításban érdekelt szülőkkel és gyermekekkel való kommunikáció fejlesztése. Olyan bizalmi viszony kialakítása a szülőkkel és gyerekekkel, amely megteremti a lehetőségét a rendszeres, nyílt, kétirányú kommunikációnak. További célunk volt a falugondnok kompetenciájának fejlesztése, mely edukációt - az érintett korosztály (6-14 éves) fejlődéslélektani jellegzetességeinek megismerése – és készségfejlesztést is magában foglal.

VIII. Milyen tényezők segítették a jó gyakorlat létrejöttét, kialakítását?

- A vezetőség és a munkavállaló elkötelezettsége;
- a Diakóniát jellemző minőségfejlesztési szemlélet, melynek jellemzője:
 - megoldás fókuszú,
 - együttműködés,
 - folyamatos tanulás a tapasztalatokból,
- a szülők és a falugondnok nyitottsága a probléma megoldására.

IX. Milyen tényezők nehezítették, akadályozták a jó gyakorlat kialakítását?

Nem merült fel akadályozó tényező.

X. A jó gyakorlat megvalósításának helyszínének feltételei a településen

Nem releváns.

XI. Kik támogatták, mentorálták a jó gyakorlat kialakítását?

Intézményvezető és szakmai egységvezető.

XII. Ha volt igény vagy szükséglet felmérés milyen módszerrel történt és milyen eredménye volt?

Nem történt előzetes felmérés.

XIII. A jó gyakorlat megvalósításához szükséges személyi és tárgyi feltételek bemutatása

A jó gyakorlat kivitelezéséhez különösebb tárgyi feltétel nem volt szükséges. Az edukációt és kompetenciafejlesztést, valamint a mediációt belső erőforrással meg tudtuk valósítani, mivel a Diakóniai rendelkezik a megfelelő végzettséggel bíró szakemberekkel:

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

BELÜGYMINISZTERIUM

**MAGYAR MÁLTAI
SZERETETSZOLGÁLAT**

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

- pedagógus (család- és gyermekvédő tanár),
- mentálhigiénés szakember,
- család- és párterapeuta,
- gyermekdráma vezető,
- interdiszciplináris családtudományi szakember.

XIV. A jó gyakorlat során milyen módszereket alkalmaznak?

Konfliktuskezelési módszerek:

- aktív hallgatás;
- problémafókuszú megközelítés;
- asszertív kommunikáció:
 - edukáció,
 - készségfejlesztés,
 - tájékoztatás,
 - mediáció,
 - utánkövetés,
 - monitoringozás.

XV. A jó gyakorlat időbeli ütemezésének bemutatása:

Probléma jelzése: január első fele.

Személyes tájékoztató megszervezése: január vége (nem sikerült megfelelő időpontot találni).

Írásos tájékoztató összeállítása és megküldése a szülők részére: február 17.

Mediáció: február 26.

Ezzel párhuzamosan az érintett falugondnok elméleti és gyakorlati ismereteinek fejlesztése – folyamatban.

XVI. A jó gyakorlat megvalósításában közreműködő partnerek, szervezetek:

Nem vett részt külsős partner a jó gyakorlat megvalósításában.

XVII. Megközelítőleg hány főt ér el a jó gyakorlat?

Szülők: 19 fő,

gyerekek: 14 fő,

falugondnok: 1 fő.

XVIII. Megközelítőleg mekkora anyagi ráfordítást igényel a jó gyakorlat megvalósítása?

Nem igényel anyagi ráfordítást.

XIX. A jó gyakorlat eredményeinek bemutatása

A szülők számára összeállított és megküldött tájékoztatót követően, több szülő telefonon kereste meg a szolgálat szakmai egységvezetőjét, megköszönve a tájékoztatást, valamint azt, hogy komolyan vettük a jelzésüket. Az egyértelmű keretek biztosítása számukra is biztonságot jelent, megértőbbek lettek a falugondnokkal szemben is.

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

BELÜGYMINISZTERIUM

**MAGYAR MÁLTAI
SZERETETSZOLGÁLAT**

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

A falugondnok számára fontos volt, hogy a mellé álltunk, segítettünk a probléma megoldásában, elindítottunk egy párbeszédet a szülőkkel. Elméleti és gyakorlati tudása fejlesztése révén úgy érzi kompetenciája növekedett, magabiztosabb és tudatosabb lett munkájában.

Az eset kapcsán kialakított gyakorlat sikeressége megalapozta, hogy a jövőben falugondnoki munkakörben dolgozó munkatársaink számára is belső képzést szervezzünk. A képzés növeli a falugondnok kompetenciáit, segíti őket a mindennapi munka során a problémák megelőzésében, hatékony kezelésében, illetve az iskolás korosztály vonatkozásában elméleti ismereteik bővítése segít jobban megérteni a gyerekeket, segíti a velük való hatékonyabb kommunikációt, a felmerülő konfliktusok kezelését, a reális elvárások megfogalmazását. Segíti megérteni a viselkedésüket, gondolkodásukat, ezáltal támogatásban, türelmesebben tudnak hozzájuk viszonyulni.

XX. A jó gyakorlat milyen módszerekkel, eszközökkel biztosítja, a program során az esélyegyenlőség megvalósulását?

Az esély egyenlőség biztosítása a konfliktus helyzet megoldásában releváns elsősorban, így a mediáció során is.

- **Pártatlan moderálás:** A konfliktus rendezésekor semleges közvetítőként (mediátor) kell fellépni, aki nem foglal állást, és biztosítja, hogy a felek egyenlő arányban beszélhessenek.
- **A "biztonságos tér" megteremtése:** Olyan légkör kialakítása, ahol a hátrányos helyzetű vagy alacsonyabb hatalmi pozícióban lévő felek is bátran megfogalmazhatják véleményüket retorzió nélkül.
- **Kontextus és akadályok figyelembevétele:** Tudatosítani kell az érintettek közötti tényleges hatalmi vagy információs különbségeket, és szükség esetén kompenzálni azokat (pl. részletesebb tájékoztatás az egyik félnek).
- **Együttműködésre való törekvés:** Az esélyegyenlőség akkor érvényesül leginkább, ha a stratégiák a "win-win" (mindkét fél számára előnyös) megoldást célozzák, nem pedig az önérvényesítést.
- **Identifikálás és diszkriminációmentesség:** A konfliktusban részt vevő felek pontos azonosítása, és annak biztosítása, hogy a döntési folyamatban senkit ne érjen hátrányos megkülönböztetés neme, származása vagy pozíciója alapján.

XXI. A jó gyakorlat során elért eredményeket hogyan tervezik a jövőben fenntartani?

Folyamatos visszajelzést kérünk a falugondnoktól, valamint az érintett szülőktől a gyermekszállítással kapcsolatban, valamint az esetlegesen felmerülő nehézségek, problémák, konfliktusok megoldására vonatkozóan. A visszajelzések kiértékelését követően cselekvési tervet készítünk a hibák kijavítására, továbbá ismétlődő jelleggel tréningeket szervezünk a kollégák számára, ahol a készségek szinten tartására, fejlesztésére helyezzük a hangsúlyt.

XXII. A jó gyakorlat utánkötése milyen módszerekkel történik?

Kérdőíves felmérést keretében kérünk évente visszajelzést a falugondnoki szolgálat működéséről a lakosságtól, illetve a képviselő-testülettől. Minden falugondnoki szolgálat esetében készítünk tájékoztató anyagot a szülők számára, valamint a falugondnoki szolgálat feladatkörébe tartozó területek esetében is – amennyiben releváns – lakossági tájékoztató anyagokat szeretnénk készíteni annak érdekében, hogy a településen élők jobban megismerjék a szolgálat tevékenységét, valamint, hogy elősegítsük a lakosokkal való kommunikációt, illetve erősítsük a bizalmat a szolgálat irányába.

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

BELÜGYMINISZTERIUM

MAGYAR MÁLTAI
SZERETETSZOLGÁLAT

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

XXIII. A jó gyakorlat adaptálhatósága. Milyen módon történtek lépések a program disszeminálására?

A Diakónia alkalmazásában álló minden falugondnok számára belső képzés keretében kívánjuk a szükséges ismereteket átadni, valamint tréningek szervezésével biztosítani a készségfejlesztést.

Minden falugondnoki szolgálat esetében készítünk tájékoztató anyagot a szülők számára, valamint a falugondnoki szolgálat feladatkörébe tartozó területek esetében is – amennyiben releváns – lakossági tájékoztató anyagokat szeretnénk készíteni annak érdekében, hogy a településen élők jobban megismerjék a szolgálat tevékenységét, valamint, hogy elősegítsük a lakosokkal való kommunikációt, illetve erősítsük a bizalmat a szolgálat irányába.

Találkozó A Vas vármegyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési Paktum szervezésében

A Vas vármegyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési Paktum 2026. március 4-én felkereste társaságunkat, a FÉHE Nonprofit Kft-t. Látogatásuk alkalmával tájékoztatást kaphattunk a Paktum célkitűzéseiről, tevékenységéről.

A tájékoztatás szerint a pályázat támogatja a vármegyei szintű foglalkoztatásösztönző folyamatokat, a meglévő munkaerő helyben maradását. Tevékenységük során a **szociális gazdaság fejlesztéséhez** kapcsolódó folyamatok valósulnak meg. A Paktum partnerségépítő munkáját részleteiben is megismerhetjük a projekt szemléletformáló szakmai workshopjai alkalmával.

A FÉHE Nonprofit Kft. meghívást kapott a FŐKEFE Nonprofit Kft. Savaria Nett-Pack Szombathely, Rumi út 142. szám alatti gyáregységébe, 2026. március 10. napjára szervezett szemléletformáló szakmai eseményre. A workshop célja a termék-és szolgáltatásfejlesztés, a piacra jutás segítése, a piac és állami szereplők, valamint a szociális vállalkozások közti partnerségek fejlesztése volt.

A rendezvényen dr. Kondora Bálint, a Vas Vármegyei Önkormányzat alelnöke mondott köszöntőt, majd Huftlesz Mihály, a Vasi Nóvum Bt. ügyvezetője, mutatta be a projektelemet. A bevezető előadást követően Haraszi Viktória termelési koordinátor tartott előadást „*így csináljuk mi*” és „*Ezzel lehetek szolgáltató/beszállító a piaci vállalkozásnál*” címmel, melynek során **jó gyakorlatok bemutatása** állt a középpontban. A program üzemlátogatással, majd csoportos konzultációval zárult. A záró megbeszélésen leginkább a szociális gazdaság szereplőinek érvényesülésével, piacszerzési technikával kapcsolatban merültek fel kérdések, továbbá a bedolgozó munkát biztosító forprofit szféra előítéletes megközelítése, a hátrányos helyzetű csoportokkal szembeni sztereotípiák akadályozó hatásairól esett szó.

Az üzemlátogatáson részt vevő munkatársak nemcsak megismerhették a működési modellt, hanem betekintést nyerhettek abba, hogyan válik a társadalmi küldetés versenyképes gazdasági teljesítménnyé. A workshop egyrészt tájékoztató szerepet bírt, másrészt olyan szakmai teret biztosított, ahol érdemi párbeszéd indulhatott a beszállítói kapcsolódásról, a foglalkoztatási együttműködések gyakorlati kérdéseiről, valamint arról, hogyan lehet erősíteni az inkluzív munkaerőpiaci jelenlétet.

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

BELÜGYMINISZTERIUM

MAGYAR MÁLTAI
SZERETETSZOLGÁLAT

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

A kezdeményezés rendkívül fontos a fogyatékossgal élők foglalkoztatásának szervezését végző kollégáink számára, hiszen a bedolgozói munkák a piaci szereplők igényeivel összhangban tarthatók meg, vagy újíthatók az igények ismeretében.

Az esemény kapcsán látóterünkbe kerülő releváns információk és ismeretek a későbbiekben a szakmatámogatási rendszer és a területen dolgozó kollégák számára is hasznosíthatók lehetnek, munkacsoportos találkozókon beépíthetők a fogyatékossgal élőköt érintő témák feldolgozása, vagy esetmegbeszélések során.

Mező Edina

szakmatámogatási (módszertani) munkatárs

FÉHE Nonprofit Kft.

„Otthon az otthonban”

A Gondviselés Háza - Időskorúak Otthona Kőszeg intézmény demens foglalkozásának bemutatása

2024. július 01-én a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Nyugat-dunántúli Régiója egy új intézménnyel, valamint új szolgáltatással bővült.

A Gondviselés Háza – Időskorúak Otthona Kőszeg intézmény Kőszeg város peremén helyezkedik el, mégis a város központjához közel. Az intézmény bentlakást biztosító épületében 34 fő időskorú él, akiknek több, mint a fele a demencia középsúlyos és súlyos fokozatával küzd, illetve az épület korábban épült részében található a nappali ellátást biztosító szolgáltatás 30 fő igénybe vevő részére. Az intézményt az átvétel előtt Kőszeg város Önkormányzata működtette.

Ebben a kis családi intézményben, az adottságokat és lehetőségeket kihasználva, a szakmai tudásra és tapasztalatokra építve egy rendkívül példás demens ellátást varázsoltak kollégáink, melyet szeretnénk az olvasókkal megosztani.

Hogy definiálhatjuk a demenciát?

A demencia olyan tünetcsoportok gyűjtőfogalma, melyek az agyat érintő megváltozott működésben eszkalálódnak. Ez egy olyan visszafordíthatatlan folyamat, melyet az idegsejtek működésében jelentkező, egyre gyakoribbá és súlyosabbá váló krónikus zavarok jellemeznek. Romlanak a kognitív funkciók, a rövid távú memória, a gondolkodási és problémamegoldó képesség, valamint a kommunikáció és a mozgáskoordináció területe. Ezen tünetek következtében a demenciával élő személyek gyakran éreznek bizonytalanságot kiszolgáltatottságot, és szorongást, könnyen összezavarodnak. Ezek az élmények gyakran vezetnek visszahúzódáshoz, befelé forduláshoz, illetve negatív érzelmi állapotok, úgy, mint a lehangoltság, a nyugtalanság, a düh vagy a szomorúság megéléséhez.

Mi az, amivel segíteni tudjuk demens lakóinkat?

Fontos a demenciával élő személyek ellátásában olyan külső és belső környezet kialakítása, mely igazodik az érintettek sajátos szükségleteihez, a gyermek, illetve fiatalok felidézése, az újra átélt egykori kellemes emlékek, élmények által támogatja biztonságérzetük, valamint pszichés jóllétük megőrzését. Intézményünkben ennek jegyében került sor két érzékszervi élményszoba kialakítására.

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

BELÜGYMINISZTERIUM

**MAGYAR MÁLTAI
SZERETETSZOLGÁLAT**

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

A régmúltat idéző berendezési tárgyak az otthonosság, a biztonság érzetét erősítik a demens ellátottakban, ezzel is alapot teremtve a mentálhigiénés szakemberek munkájának.

Az életkor előrehaladtával az érzékszervi – más szóval szenzoros – funkciók működése fokozatosan romlik, ami a demenciával élő személyek esetében különösen hangsúlyosan jelentkezik. A szenzoros funkciók – a látás, hallás, szaglás, ízlelés és tapintás – a külvilágból érkező ingerek érzékelését és feldolgozását teszik lehetővé az egyén számára. Megfelelő stimulációval azonban ezek a funkciók részben aktivizálhatók, illetve működésük támogatható. Az élményszoba kialakításakor ezért törekedtünk arra, hogy olyan eszközök kerüljenek a térbe, amelyek elősegítik az érzékszervi stimulációt és az élményalapú foglalkozások megvalósítását.

A szobában a nippel, rózsafüzér és régi használati tárgyak mellett „speciális” eszközként elhelyeztünk egy, a régmúlt rádióját idéző hangfalat, mely által kellemes, az ellátott személyes preferenciájához igazodó zenét tudunk biztosítani a foglalkozások alatt, emellett adományként kaptunk egy, még működőképes lemezlejátszót, bakelitlemezekkel, melyek szintúgy segítik a stimulálást. Egy csobogó segítségével közelebb hozhatjuk a természetet, mely felidézésében segít a falra helyezett vízesés látványa is. A lávalámpában változó fények, lassan mozgó buborékok is hozzájárulnak a nyugodt környezet kialakításához. A különböző textúrák segítségével, úgy, mint a tapintás érzékét fejlesztő panelek, illetve lávacsempék, a matatófal, vagy az apró kavicsokkal teli tál érintése révén is képesek vagyunk az ellátottak nyugtalanságának csökkentésére.

Az egyénre szabott szakmai munka elősegítése érdekében minden ellátott számára emlékdobozt rendszeresítünk, melyet a **hozzátartozókkal közösen „töltünk” fel** az ellátott számára különleges jelentéssel bíró tárgyakkal.

Az élményszoba használata során szerzett tapasztalatok azt mutatják, hogy az érzékszervi ingerekre épülő foglalkozások kedvezően befolyásolhatják az ellátottak hangulatát. Több esetben megfigyelhető volt, hogy a zenei vagy tapintásos stimuláció hatására az ellátottak nyugodtabbá váltak, figyelmük tartósabban fenntartható volt, és spontán beszélgetések indultak el korábbi életeseményekről vagy személyes emlékekről. Ezek hozzájárulhatnak a szorongás és az agitáltság csökkentéséhez.

Örömteli volt az élményszoba kialakítása során tapasztalható **hozzátartozói és dolgozói összefogás**, hiszen aki tudomást szerzett a helyiségről, az mind hozzájárult egy-egy használati, illetve emléktárgy révén ahhoz, hogy az érzékszervi élményszoba mindinkább alkalmassá váljon ellátottjaink gondozására.

Domina-Táncsics Dóra

telephelyvezető

Gondviselés Háza - Időskorúak Otthona Kőszeg

Béry Annamária

intézményvezető, szakmatámogatási (módszertani) munkatárs

Gondviselés Háza – Időskorúak Otthona Acsád

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

BELÜGYMINISZTERIUM

**MAGYAR MÁLTAI
SZERETETSZOLGÁLAT**

**Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet**

Fotók az intézményből

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

BELÜGYMINISZTERIUM

MAGYAR MÁLTAI
SZERETETSZOLGÁLAT

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

JÓNAK BIZONYULT GYAKORLAT

A jónak bizonyult gyakorlat elnevezése: Generációk közötti együttműködés

Megvalósító intézmény megnevezése: Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekekjóléti Szolgálat

Megvalósító intézmény címe: 9700 Szombathely, Széll K. u. 4.

Megvalósító intézmény elérhetősége: 06-20/462-9082

Megvalósító intézmény kapcsolattartójának neve (aki a gyakorlattal kapcsolatban megkereshető):

Hende Tamás Józsefné

A jónak bizonyult gyakorlat leírása

Napjainkban egyre jobban eltávolodnak a különböző generációk. Az idősebbek nem értik és ezért sokat kritizálják a fiatalokat és ez viszont is igaz. A nukleáris család elterjedése, a technikai fejlődés hatása, a kommunikációs „nyelv” változása mind hozzásegítette e folyamat kialakulását. A projekt meghatározó része egy korábbi, az Országos Esélyegyenlőségi Hálózat által szervezett programsorozat folytatása. Az „Esély Óra” - amely egy érzékenyítő, szemléletformáló, élményszerző interaktív foglalkozás volt köznevelési intézményekben, nyári táborokban - 2015-ben indult pályázati támogatással.

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

BELÜGYMINISZTERIUM

MAGYAR MÁLTAI
SZERETETSZOLGÁLAT

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

A projekt megszűnése után is nagy igény mutatkozott ezen foglalkozásokra, így intézményünk elkötelezetten folytatta azt. Az azóta történt változások sem befolyásolták a programsorozat működtetését, pl.: új szolgáltatások bevezetése, óvodai és iskolai szociális segítő munkakör bevezetése, fenntartóváltás egyes nevelési -oktatási intézményeknél.

A megvalósulás helyszínének rövid bemutatása

Az intézmény által, a városban működtetett 5 Idősek klubja, ahol a nappali ellátás biztosítása történik, valamint oktatási nevelési intézmények óvodáktól a szakközépiskoláig.

Szombathely Megyei Jogú város Önkormányzata már hosszú ideje támogatja az intézmény ezen feladatait.

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése a 2018. június 25-i ülésén tárgyalta a „Javaslat érzékenyítő program bevezetésére a szociális szolgáltatások átszervezésével kapcsolatban” című előterjesztést. Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése a szociális alapszolgáltatások előterjesztés szerinti átszervezésével egyetértett, felhatalmazta a polgármestert, hogy az előterjesztésben foglaltak végrehajtása érdekében egy cselekvési terv elkészítéséről gondoskodjon. Szombathely Megyei Jogú Város Oktatási és Szociális Bizottsága a 347/2018. (XII.04.) OSzB.sz. határozatával a cselekvési tervet - mely az érzékenyítő programok megvalósítása érdekében szükséges intézkedések megtételéről szól - jóváhagyta.

A gyakorlat bevezetése: 2016.

A gyakorlat témája, szakterülete: Generációk közötti együttműködés idősellátás területén

A gyakorlat célcsoportja: 65 év feletti idősek és a 2-20 év közötti gyermek- fiatal korosztály

A gyakorlat erőforrásigénye:

- Infrastrukturális erőforrás -igény: intézményi helyszínek, idősek klubja, tanterem, óvodai foglalkoztató helység.
- Humánerőforrás-igény: idősek ellátásában jártas szociális szakember, aki felsőfokú végzettséggel rendelkezik. Jó kommunikációs, kapcsolatteremtő és szervező készség, kreativitás szükséges a foglalkozások megtartásához.

A gyakorlat integrálása a megvalósító intézmény működésébe:

Az Intézmény többféle szolgáltatást biztosít az ellátást igénybe vevők részére. Az idősek alapellátásán túl óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység, utcai és lakótelepi szociális munka, ifjúsági klubok működtetése segíti a korosztályok elérhetőségét, bevonását a programba.

A gyakorlatban érintett külső szervezet bevonásának módja:

A Vas megyei Iparkamarával több éve kialakult jó kapcsolat révén a fiatalok pályaeorientációs foglalkozásokon vesznek részt, így megismerve az idősek szociális ellátásának tevékenységeit.

Az Iparkamarával írásos együttműködési megállapodás van, a náluk dolgozó pályaeorientációs tanácsadókkal történik az igények, helyszínek és időpontok egyeztetése. Telefonon, e-mailben, messengeren és személyesen is tartják a kapcsolatot, a foglalkozásokhoz szükséges alapanyagok biztosításában az Iparkamara a támogató.

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

BELÜGYMINISZTERIUM

**MAGYAR MÁLTAI
SZERETETSZOLGÁLAT**

**Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet**

A Vas Megyei Községi Szolgálattal való együttműködésben az intézmény fogadja a diákokat önkéntes munkára. A Vasi Diák Községi Szolgálat regisztrációs felületén jelentkezett fogadó szervezetnek, ide az iskolák is regisztrálhatnak a honlapon.

<https://www.vdksz.hu>

Ők kötnek a tevékenységre együttműködési szerződést az intézményekkel.

Az intézmény család-és gyermekjóléti központjának kötelező feladata az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység biztosítása a járás területén működő óvodákban, általános és középiskolákban, kollégiumokban. A foglalkozások szervezése, a kapcsolatfelvétel az intézmények vezetőivel az ott segítő munkát végző óvodai és iskolai szociális segítő munkatársakon keresztül történik.

A gyakorlat keretében megvalósuló konkrét tevékenység

Érzékenyítő foglalkozások

Nevelési oktatási intézményekben tematikus, interaktív foglalkozás keretében nyerhetnek betekintést a diákok arról, hogy milyenek az idősök és miért olyanok. Megismerhetik az érzékszervi, a mentális és pszichés változásokat, amelyek az öregedés velejárói. Játékos feladatok szemléltetik, hogy milyen területeket érintenek leginkább ezek a képességek. A foglalkozások tartalma, megvalósítása mindig az adott korosztály szintjén történik. A foglalkozást vezető szociális munkás, és az adott intézményben dolgozó óvodai és iskolai segítő van jelen a tantermekben. Az érzékszervek változásánál a hallás szemléltetésére különböző hangmagasságokban elénekelt dalok érzékelését tapasztalhatják meg a gyerekek és megbeszélik melyik volt zavaró számunkra is. A látásnál a térlátás változását próbálják ki a lovak szemellenzőjét utánózva, az ízlelést, szaglást különböző kellemes és kellemetlen dolgok összegyűjtése által ismertetik. A rövid távú emlékezet mechanizmusát szólánc feladattal, a szótalálási nehézséget asszociációs feladatokkal mutatják be. Ülőtorna elemekkel színesítik az órákat, amelyeket az idősök klubjaiban gyógytornászok által kidolgozott és tartott mozgásterápián ismertek meg.

Élményalapú tevékenységek

- Bölcsődékkal való együttműködés során az idősök becsatlakoznak a kicsik műsoraiba. A közös mondókázás, éneklés nemcsak az idősök hangulatát, de az emlékezőképesség megtartását is segíti.
- Általános iskolások személyes részvétele az idősök klubjában folyó tevékenységekbe. A generációk az idősök meglévő képességeinek használatát célzó foglalkozásokon találkozhatnak egymással. A közös tevékenységek felépítése során a kézműveskedés, éneklés, vetélkedők kerülnek előtérbe. A program hangulatát mindig emeli az idősök által sült palacsinta, rizsfelfújt vagy közösen készített szendvics. Általában évente 4 alkalommal szervez az intézmény ilyen találkozót. A gyerekek iskolai leterheltsége és időbeosztása rugalmasságot kíván meg a szervezés során. Általában a kora délutáni 13-15 óra közötti időpont a legalkalmasabb minden érintett számára. Előzetesen a klubtagokkal közösen megbeszélik, hogy mit szeretnének csinálni a gyerekekkel és ők milyen feladatokat vállalnak ebben? Az előkészületekben aktívan részt vesznek ők is pl.: a helyszín berendezése, szükséges eszközök előkészítése a konkrét tevékenység végzése önkéntes vállalat alapján történik részükről.

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

BELÜGYMINISZTERIUM

**MAGYAR MÁLTAI
SZERETETSZOLGÁLAT**

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

- Idősek bevonása a nyári táborok programjaiba. A táborokban részt vevő gyerekeket is fogadnak az Idősek Klubjai. Itt a közös társasjátékok, a karaoki és a sportvetélkedők a legsikeresebbek, mellette a közös magaságys-építés, kispárna varrás, virágültetés. A részt vevők egyes csapatokba szerveződnek a feladatokhoz, hamar összhang alakul ki közöttük a közös tevékenység vagy cél során. A sportvetélkedőben az idősek képességeitől függően aktív csapattagként, állomásvezetőként, zsűriként vesznek részt. A különböző szerepek vállalása mindig önkéntes és megegyezésen alapul.

- A középiskolások és a nappali ellátást igénybe vevő idősek kölcsönösen látják vendégül egymást, hol az idősek klubjában hol a kollégiumban találkoznak. Ezek az alkalmak a különböző intézmények igénye és időpont egyeztetésének függvényében jönnek létre. A programok megvalósításában kulcsszerepük van az iskolai segítőkkel és a nevelőkkel kialakult személyes kapcsolatoknak. Legutóbb a Kereskedelmi Szakközépiskola kollégistái Rummicub társasjáték visszavágóra invitálták a klub csapatát. A kollégiumban az intézmény igazgatója és a nevelőtanárok köszöntötték az időseket, akiket frissen sült farsangi fánkkal és forró teával kínáltak. A falatozás után egyes csapatokban játszottak a fiatalok és idősek, a játék végén díjazásban részesült a legeredményesebb klubtag és a legügyesebb diák is.

- **Közösségi Szolgálatos diákok bevonása**

Az érettségi vizsgához előírt 50 óra önkéntes munka keretén belül is fogad intézmény diákokat. Az intézmény által kijelölt mentor koordinálja a tevékenységeket, akik legtöbbször a gondozási csoport vagy idősek klubja vezetői, attól függően, hogy aktuálisan hol van szükség a diákok önkéntes segítségére? Sokan a kötelező óraszám letöltése után is kapcsolatban maradnak az intézménnyel, szívesen visszajönnek alkalmanként segíteni elsősorban a tanítási szünetekben. A diákokkal messengeren tartja a mentor a személyes kapcsolatot, amennyiben ők jelezték erre az igényüket.

Az önkéntes diákok által végzett tevékenységek:

- Idősek otthonában besegítés a háztartási, kertrendezési munkákba.
- Infokommunikációs eszközhasználat segítése.
- Sétáltatás, felolvasás.
- Klub rendezvényeken teremrendezés, dekorációkészítés.
- Zenei, irodalmi előadások.
- Közös részvételű sportversenyek, szellemi, kulturális vetélkedők.

Hatékonyág értékelése

Az intézmény kiemelten fontosnak tartja e programot és hosszú távon elkötelezett mellette, folyamatosan biztosítja a személyi és tárgyi feltételeket a megvalósításhoz. A részt vevő intézmények, partnerszervezetek mind pozitívan értékelik a programot ezt bizonyítja, hogy az 10 éve sikeresen működik.

A kitűzött célokat maximálisan elérte a gyakorlat: a generációk részt vevő tagjai között kölcsönös elfogadás, jobb együttműködés tapasztalható.

Fenntarthatóság és az adaptáció feltétele:

- a feladatra alkalmas szakember megléte,
- az ő munkakörébe illeszthető és a kapacitásába beleférő tevékenység végzésének intézményi szintű támogatása,
- jó együttműködés az érintett szolgáltatások, intézmények között.

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

Nehézségek

- Az oktatási intézmények tantervébe nehezen illeszthető be a feszes tantervi követelmények miatt, de az elhivatott vezetők és oktatási szakemberekkel való együttműködés kialakítása áthidalja ezt a problémát. Jellemzően az iskolákban az inkluzív nap, tolerancia vagy egészség hetébe illeszthető a program.
- A szociális szakember többféle feladatot lát el a jogszabályban meghatározott feladatán túl, pl.: pályázatok, továbbképzések, tereptanári teendők. Előre tervezett időpontok lehetőség szerinti meghatározásával lehetséges a foglalkozások megtartása.

A tevékenység hatásai a megvalósító intézmény működésében

- Nőtt az együttműködő intézmények száma, kölcsönös együttműködések szélesítették a szolgáltatási elemeket.
- A különböző szakterületen dolgozó szakemberek beleláthattak egymás szakmai tevékenységébe, ismereteik bővültek.
- Pályázati részvételek bővültek az együttműködések révén.

Egyéb információ, amit fontosnak gondol megosztani a gyakorlatról

Szerencsés, ha van kellő kapacitás, esetleg olyan munkakör, amelybe beilleszthető e tevékenység szervezése és végzése (pl: szociális munkatárs).

Hende Tamás Józsefné

szakmatámogatási (módszertani) munkatárs

Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat

Jónak bizonyult gyakorlat

- A jónak bizonyult gyakorlat elnevezése:** „Költsem vagy gyűjtsem?”
- Megvalósító intézmény megnevezése:** Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ
- Megvalósító intézmény címe:** Zalaegerszeg, Apáczai Csere János tér 5.
- Megvalósító intézmény elérhetősége:** gyermekjolet@zegcsygyk.hu

Megvalósító intézmény kapcsolattartójának neve (aki a gyakorlattal kapcsolatban megkereshető): Tóth Zsuzsanna, szakmai vezető

A jónak bizonyult gyakorlat leírása

15/1998. (IV.30.) NM rendelet 25. §-a szerint „(1) Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési, szakképző intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak, a szakképző intézmény alkalmazottainak.

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

BELÜGYMINISZTERIUM

MAGYAR MÁLTAI
SZERETETSZOLGÁLAT

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

(2) Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el. Ennek keretében segíti...

b) a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában, ...
e) prevenciós eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését...”

A megvalósulás helyszínének rövid bemutatása: Zalaegerszeg járás általános iskolái

A gyakorlat bevezetése: 2026.

A gyakorlat témája, szakterülete:

Csoportos szociális segítő tevékenység, mely elősegíti a pénzügyi tudatosságot, igyekszik felhívni a figyelmet a váratlan élethelyzetek okozta problémákra.

A gyakorlat célcsoportja: általános iskolák 7-8. osztályos diákjai

A gyakorlat erőforrásigénye:

- infrastrukturális erőforrás -igény: oktatási rendszer,
- humán erőforrás-igény (létszám, végzettség, készség, gyakorlati tapasztalat, referencia stb. tekintetében a tervezést, szervezést is beleértve): két fő óvodai és iskolai szociális segítő vagy családsegítő vagy esetmenedzser szakember.

A gyakorlat integrálása a megvalósító intézmény működésébe

A Zalaegerszegi Család- és Gyermekek Jóléti Központ óvodai és iskolai szociális segítő tevékenysége keretében megvalósuló program, amely a köznevelési intézmények egy csoportja, az általános iskolák felső tagozatai felé felajánlható szolgáltatási paletta része.

A gyakorlat keretében megvalósuló konkrét tevékenység

A prevenciós program célja, hogy erősödjön a tanulók pénzügyi tudatossága, tisztában legyenek családjuk gazdálkodásával, az ehhez kapcsolódó alapfogalmakkal, mint pl. bevétel, kiadás. Döntéseik meghozatalában minél kevésbé befolyásolja őket a marketing, a kortársak, a fogyasztói társadalom.

A szociális segítő munka során tapasztalható, hogy sok esetben a családok nehéz helyzetbe kerüléséhez a megváltozott pénzügyi élethelyzet mellett, az anyagi lehetőségekhez képest túlvállalt hitelek, kölcsönök is hozzájárulnak, melyek adósságspirált eredményezhetnek.

A prevenciót már fiatalon el kell kezdeni a tanulók körében, lehetőségük legyen a gazdálkodás témában ismereteket szerezni, segítséget kapni, hiszen ilyen jellegű tanórájuk nincs. Nagy hatással vannak a tinédzserekre kortársaik, reklámok, divat. Fontos, hogy ismereteiket bővítsék e téren is, így a megszerzett információkat már fiatalon is hasznosíthatják.

Tematika

A program egy alkalmas, 45 perces, tanórai keretek között szervezhető meg.

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

BELÜGYMINISZTERIUM

MAGYAR MÁLTAI
SZERETETSZOLGÁLAT

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

I. Bevezető gondolatok (~5 perc)

Célja: tájékoztatás, a téma felvezetése, fontosságának megbeszélése interaktív formában

A csoportvezetők elmondják továbbá, hogy csoportokat fognak alakítani, melyek egy-egy családot jelentenek, akiknek közösen kell gazdálkodni.

II. Kvíz játék (~10 perc)

Cél: fogalomtisztázás.

Csoportok (családok) kialakítása. Az osztály létszámtól függ, hogy mennyi csoport lesz, egy csoportban 4-5 fő az optimális. A csoportvezetők előzetesen összeállítottak egy 12 kérdésből álló kvíz jellegű feladatlapot, melyben három közül kellett kiválasztani a helyes választ. A kérdések az alapfogalmak ismeretét mérte fel (pl.: bevétel, kiadás, költségvetés, adó, járulék stb.). A válaszokat közösen megbeszélték.

III. Szituációs játék (~20-25 perc)

Cél:

- bevétel-kiadás egyensúlyának megértése,
- a kiadások tervezésénél prioritások felállítása,
- a gyermekek tudjanak különbséget tenni a szükségleteik és a vágyaik között,
- családi gazdálkodás alapfogalmainak megismerése.

A játékhoz a csoportvezetők előzetesen különböző családtípusokat (egyszülős, „mamahotel”-ben élő fiatal, albérletben élő egyetemista, több generációs család, nyugdíjas házaspár, elvált szülő két gyermekkel) készítettek elő borítékba, melyből a csoportok véletlenszerűen húztak.

A „családoknak” a bevétel-kiadás egyensúlyát kell meghatározni, úgy, hogy a bevételből mire költenek, és mennyit hagynak meg, ha akarnak, vagy tudnak tartalékot képezni.

Ekkor jön a „csavar”, amikor váratlan élethelyzet kártyát húznak, és kiderül, hogy maradt-e pénz rá, kell-e kölcsön kérni, hitelt felvenni, vannak-e olyan kiadásaik, melyről le kell mondaniuk.

A játék végén elmondják a gyermekek, hogy hogyan jutottak döntésre, kellett-e hitelt, kölcsönt felvenni (miért igen, vagy miért nem) stb.

IV. Levezető játék, (~5-10 perc)

A csoportvezető előre elkészíti a szükséges eszközt, ami egy laminált papír kéz, melynek egyik fele zöld, a másik piros színű.

A játék során a segítő meghatározásokat mond, s a gyermekeknek el kell dönteniük, hogy igaz vagy hamis az adott állítás.

Hatékonyág értékelése

A programba bevont osztályok körében nagy sikert aratott a program, amely a „pénzügyi hét”-en került bevezetésre.

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

BELÜGYMINISZTERIUM

MAGYAR MÁLTAI
SZERETETSZOLGÁLAT

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

A szociális csoportmunka, mint eszköz, mind a pedagógusok, mind a gyermekek számára kedvező feltételeket teremtett a program céljának eléréséhez. A hatékonyságot ebben az esetben objektíven nem tudjuk mérni, szubjektíven hatékonynak tekinthetjük, ha a szolgáltatási palettáról minél több osztály kéri. Az első tapasztalatok azt mutatták, hogy a téma feldolgozása a szükségletre reagált, a kidolgozott feladatok életszerűek voltak, a gyerekek azonnal pozitív visszajelzéseket adtak.

Tóth Zsuzsanna

szakmai vezető

szakmatámogatási (módszertani) munkatárs

Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ

A Vas és Zala vármegyei Területi Szakmatámogatási Rendszer 2025. évi tevékenysége

A „Szakmafejlesztési és szakmatámogatási rendszer működtetése Vas és Zala vármegyében” pályázat megvalósítására nyolc tagból álló Konzorcium szerveződött a 2024. évben. A szakmatámogatási megbízatás ismételt elnyerését követően a szakmatámogatási feladatot megvalósító Konzorcium szinte változatlan szervezeti és munkatársi összetétellel folytatta tevékenységét a tavalyi évben.

A Konzorcium gyermekjóléti alapellátást, szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat érintően mindösszesen 41 szakmai rendezvényt (workshop - online és személyesen -, szakmai nap, intézménylátogatás, információ nap, fókuszcsoportos megbeszélések) bonyolított le 1279 fő résztvevővel. A rendezvényein a speciális szak tudást igénylő feladatokra 45 fő szakértőt és 3 Egyesületet vont be.

A fő célkitűzés az események kapcsán a területen működő szolgáltatók igényeire reagáló, gyakorlatközpontú megoldások kínálása volt. A Konzorcium érvényesítette rendezvényein a „semmit rólunk, nélkülünk” elvet az igénybe vevői kör szakmai eseményre közreműködőként történő meghívásával, illetve tapasztalati szakértőkkel is együttműködött szakmai eseményén. A munkatársak összevont, több ellátást érintő eseményeket is szerveztek, amelyek hozzájárultak a szolgáltatások határterületein jelentkező szakmai dilemmák közös feldolgozásához. A Konzorcium több rendezvényére meghívta az egészségügy képviselőit, egészségügyi szakemberek szakértőként is közreműködtek a pályázatban. Az eseményeken elhangzott információkról összefoglaló készült, amelyeket a résztvevők megkaptak, valamint az előadások anyagát is, egyéb szemléltető és szakmai anyagokat, amelyek használatra kerültek a műhelyeken. TSZR hozzáadott értéke volt az eseményein a szakmai reflexiós tér biztosítása.

A Konzorcium elkészítette a négy hírlevelet, számos szakmai témában küldött információt a szolgáltatóknak, biztosított szakmai segítségnyújtást telefonon, e-mailben, online vagy személyes formában.

A munkatársak részt vettek az országos módszertani munkacsoportok munkájában. A Konzorcium kijelölés alapján ellátta a Hajléktalan ellátási-, és a Falu- és tanyagondnoki munkacsoport vezetését és képviselést.

Elkészítette a falu- és tanyagondnoki tevékenységről szóló kiadványt a falu- és tanyagondnoki szolgáltatás presztízsének, ellátórendszerbeli szerepének a megerősítése és nyilvánosságának növelése céljából. A kiadvány hamarosan a szolgáltatók számára is elérhetővé válik.

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

A Konzorcium szakmai együttműködések alakított ki az országban szakmatámogatási megbízatást elnyert más konzorciumokkal, képviselte az ellátási terület szolgáltatóit a Belügyminisztériummal, és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézettel való együttműködés során.

A Konzorcium álláspontja szerint a TSZR akkor válhat valódi szakmafejlesztési eszközzé, ha a szakmatámogatás a szolgáltatók mindennapi működésének integrált részévé válik, és a hálózati együttműködés nem programjellegű tevékenységként, hanem a területi szakmai kultúra alapvető elemként jelenik meg.

Köszönjük a szolgáltatók érdeklődését a tevékenységeink iránt, aktív részvételüket a szakmai műhelyeken, egyéb szakmai fórumokon. A szolgáltatók, érdeklődők a pályázat weboldalán folyamatosan figyelemmel kísérhetik a jövőben is a Konzorcium tevékenységét. Látogassanak el weboldalunkra és kövessék be facebook oldalunkat!

<https://www.tszrzalavas.hu/>

<https://www.facebook.com/tszrzalavas>

Dr. Buzuné Farkas Ildikó
módszertani munkatárs
MMSZ Gondviselés Háza – Domb Otthon Zalaapáti

Tájékoztató feladatellátás változásáról

A Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat Szombathely Megyei Jogú Város közigazgatási területe mellett kistérségi feladatellátás keretében jelenleg 24 településen biztosítja a család- és gyermekjóléti szolgáltatás igénybe vételét a rászorulóknak.

Települések: Ják, Balogunyom, Kisunyom, Nárai, Csemeszokpács, Gyanógeregye, Nemeskolta, Sorkifalud, Rábatöttös, Rum, Tanakajd, Vasszécseny, Zsennye, Bucsu, Dozmat, Felsőcsatár, Horvátlövő, Narda, Perenye, Pornóapáti, Sé, Szentpéterfa, Torony, Vaskeresztes.

Söpte, Salköveskút, Vasasszonyfa, Vassurány és Vasszilvagy települések tekintetében az intézmény feladatellátása 2025. december 31-én megszűnt. 2026. január 1-től ezen településeken a Gyöngyös-Sorok menti Szociális Alapellátó nyújt segítséget a rászorultaknak.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 17. §-a, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 209/A. §-a rendelkezéseit figyelembe véve fontos, hogy a jelzések az illetékes család- és gyermekjóléti szolgáltatást biztosító intézményhez időben érkezzenek.

Kérjük a Vas és Zala vármegye területén működő család- és gyermekjóléti szolgálatokat, hogy amennyiben ellátási területük változik, arról tájékoztassák a szakmatámogatási (módszertani) munkatársakat.

Vas vármegye tekintetében: Somlai Nikoletta

Zala vármegye tekintetében: Tóth Zsuzsanna

Somlai Nikoletta

szakmatámogatási (módszertani) munkatárs

Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

Kérjük, hogy fogadják nyitottan a Konzorcium munkatársaink személyes vagy elektronikus úton történő megkereséseit, és a szükségleteik, javaslataik megosztásával aktívan alakítsák a szakmai teamünk azon törekvését, hogy a szolgáltatóknál jelentkező valós igényekre reagáljon szakmai tevékenységével. A szakmatámogatási (módszertani) munkatársak által ellátott szakterület és elérhetőségeik:

Szakmatámogatási (módszertani) munkatárs	Szakterület	Elérhetősége	Országos módszertani munkacsoportos részvétele
Ódor Richárd	közösségi ellátás pszichiátriai betegek részére pszichiátriai betegek nappali ellátása pszichiátriai betegek otthona támogatott lakhatás pszichiátriai betegek részére	odor.richard@maltai.hu +36 30 993 6466	Pszichiátriai munkacsoport
Grebenárné Székely Beatrix	szenvedélybetegek otthona	grebenarne.beatrix@maltai.hu +36 70 666 4206	Addiktológiai munkacsoport
Tóth Zsuzsanna	család- és gyermekjóléti szolgáltatás - Zala vármegye	toth.zsuzsanna@zegcsgyk.hu +36 30 954 9392	Család- és gyermekjóléti munkacsoport
Kardos T. Ádám	utcai szociális munka éjjeli menedékhely hajléktalan személyek átmeneti szállása hajléktalanok nappali melegedője népkonyha	adam.kardos@voroskereszt.hu +36 30 233 2420	Hajléktalan ellátási munkacsoport
Szedes-Kummer Mária	falú- és tanyagondnoki szolgáltatás	zalaifalvak@gmail.com +36 30 997 1681	Falú- és tanyagondnoki munkacsoport
Somlai Nikoletta	család- és gyermekjóléti szolgáltatás - Vas vármegye	domonkos@paloskaroly.hu +36 20 508 5103	Család- és gyermekjóléti munkacsoport
Hende Tamásné	szociális konyha házi segítségnyújtás jelzőrendszeres házi segítségnyújtás idős személyek nappali ellátása	hende.tamasne@paloskaroly.hu +36 20 462 9082	Idősügyi alapszolgáltatási munkacsoport
Tóth Réka	családok átmeneti otthona	csao@paloskaroly.hu +36 20 246 4470	Átmeneti gondozás (CsÁO, GyÁO) munkacsoport
Császárné Cserkúti Mónika	fogyatékos személyek otthona fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona	cserkuti.monika@maltai.hu +36 20 260 5797	Fogyatékosügyei munkacsoport
Béry Annamária	idősek otthona	berly.annamaria@maltai.hu +36 70 659 6467	Idősügyi szakosított ellátási munkacsoport
Mező Edina	fogyatékos személyek nappali ellátása	mezo.edina@fehe.hu +36 30 330 1267	-
Szűcs Gabriella	támogató szolgáltatás	szucs.gabriella@fehe.hu +36 30 334 0759	-